

MERSİN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM FAKÜLTESİ
DERGİSİ

Cilt 6 • Sayı 2 • Aralık 2010

**MERSİN UNIVERSITY JOURNAL OF THE FACULTY OF
EDUCATION**

Volume 6 • Issue 2 • December 2010

e-ISSN: 1306-7850

Sahibi Owner

Prof. Dr. Tuğba YANPAR YELKEN

Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı *Dean of Mersin University Faculty of Education*

Yayın Kurulu Editorial Board

Editör Editor in Chief

Prof. Dr. Tuğba YANPAR YELKEN, *MEÜ Eğitim Fak.* Prof. Dr. Tuğba YANPAR YELKEN, *MEU F. of Edu.*

Editör Yardımcıları Associate Editors

Yrd. Doç. Dr. Işıl TANRISEVEN, *MEÜ E.F.* Assist. Prof. Dr. Işıl TANRISEVEN, *MEU F. of Edu.*
Yrd. Doç. Dr. Namik Kemal ŞAHBAZ, *MEÜ E.F.* Assist. Prof. Dr. Namik Kemal ŞAHBAZ, *MEU F. of Edu.*
Dr. Hatice SANCAR TOKMAK, *MEÜ E.F.* Dr. Hatice SANCAR TOKMAK, *MEU F. of Edu.*

Yayın Kurulu Üyeleri Editorial Board Members

Doç. Dr. Özler ÇAKIR, *MEÜ E.F.* Assoc. Prof. Dr. Ozler ÇAKIR, *MEU F. of Edu.*
Yrd. Doç. Dr. Serdarhan Musa TAŞKAYA, *MEÜ E.F.* Assist. Prof. Dr. Serdarhan Musa TAŞKAYA, *MEU F. of Edu.*
Yrd. Doç. Dr. Yıldız TURGUT, *MEÜ E.F.* Assist. Prof. Dr. Yıldız TURGUT, *MEU F. of Edu.*
Yrd. Doç. Dr. Hikmet SÜRMEİLİ, *MEÜ E.F.* Assist. Prof. Dr. Hikmet SÜRMEİLİ, *MEU F. of Edu.*
Yrd. Doç. Dr. Binnaz KIRAN ESEN, *MEÜ E.F.* Assist. Prof. Dr. Binnaz KIRAN ESEN, *MEU F. of Edu.*
Yrd. Doç. Dr. Figen KILIÇ, *MEÜ E.F.* Assist. Prof. Dr. Figen KILIÇ, *MEU F. of Edu.*
Yrd. Doç. Dr. Sıdika GİZİR, *MEÜ E.F.* Assist. Prof. Dr. Sıdika GİZİR, *MEU F. of Edu.*
Yrd. Doç. Dr. Onder SUNBUL, *MEÜ E.F.* Assist. Prof. Dr. Onder SUNBUL, *MEU F. of Edu.*
Yrd. Doç. Dr. Çiğdem KILIÇ, *MEÜ E.F.* Assist. Prof. Dr. Çiğdem KILIÇ, *MEU F. of Edu.*
Yrd. Doç. Dr. Şehriban KOCA, *MEÜ E.F.* Assist. Prof. Dr. Şehriban KOCA, *MEU F. of Edu.*

Danışmanlar Kurulu Board of Advisors

Prof. Dr. Şefik YAŞAR, *AU* Prof. Sefik YASAR, *Anadolu Uni.*
Prof. Dr. Ali Paşa AYAS, *BU* Prof. Dr. Ali Pasa AYAS, *Bilkent Uni.*
Prof. Dr. Soner YILDIRIM, *ODTU* Prof. Dr. Soner YILDIRIM, *METU.*
Prof. Dr. Ali YILDIRIM, *ODTU* Prof. Dr. Ali YILDIRIM, *METU.*
Doç. Dr. Kürşat ÇAĞILTAY, *ODTU* Assoc. Prof. Kursat CAGILTAY, *METU.*
Prof. Dr. Dursun DİLEK, *SU* Prof. Dr. Dursun DİLEK, *Sinop Uni.*
Prof. Dr. İbrahim YILDIRIM, *HU* Prof. Dr. İbrahim YILDIRIM, *Hacettepe Uni.*
Prof. Dr. Nuray SENEMOĞLU, *HU* Prof. Dr. Nuray SENEMOĞLU, *Hacettepe Uni.*
Prof. Dr. Selahattin GELBAL, *HU* Prof. Dr. Selahattin GELBAL, *Hacettepe Uni.*
Prof. Dr. Alev ONDER, *MAU* Prof. Dr. Alev ONDER, *Marmara Uni.*
Prof. Dr. Cemil ÖZTÜRK, *MAU* Prof. Dr. Cemil ÖZTÜRK, *Marmara Uni.*
Prof. Dr. Mehmet BAHAR, *IBU* Prof. Dr. Mehmet BAHAR, *Bolu İzzet Baysal Uni.*
Prof. Dr. Murat OZBAY, *GU* Prof. Dr. Murat OZBAY, *Gazi Uni.*
Prof. Dr. Refik TURAN, *GU* Prof. Dr. Refik TURAN, *Gazi Uni.*
Prof. Dr. Zafer GÖKÇAKAN, *MU* Prof. Dr. Zafer GÖKÇAKAN, *Mugla Uni.*
Prof. Dr. Adnan ERKUŞ, *MEU* Prof. Dr. Adnan ERKUŞ, *Mersin Uni.*
Prof. Dr. Ayşe BALCI, *MEU* Prof. Dr. Ayşe BALCI, *Mersin Uni.*
Prof. Dr. Ata TEZBASARAN, *MEU* Prof. Dr. Ata TEZBASARAN, *Mersin Uni.*
Doç. Dr. Çetin SEMERCİ, *FU* Assoc. Dr. Çetin SEMERCİ, *Firat Uni.*
Doç. Dr. Esra MACAROĞLU, *YTU* Assoc. Dr. Esra MACAROĞLU, *Yildiz Tech. Uni.*
Doç. Dr. Faik KANATLI, *MEU* Assoc. Dr. Faik KANATLI, *Mersin Uni.*

Sekretarya - Secretary

Web desteği - Web support

Kapak Tasarımı - Cover Design

Emrah KOÇAK, *MEU Faculty of Education*

Hatice SANCAR TOKMAK, *MEU Faculty of Education*

Nazan PEKŞEN, *MEU President's Office*

© Mersin Üniversitesi 2011

e-ISSN: 1306-7850

Haziran ve Aralık aylarında yayınlanan hakemli bir dergidir.

A refereed journal published in June and December.

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiç bir parçası, yayıncının önceden yazılı izni alınmaksızın herhangi bir şekilde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt vb. herhangi bir yolla çoğaltılamaz, dağıtılamaz, aktarılamaz veya bilgi-çekim sistemine konulamaz. Dergide yayınlanan yazıların içeriğinden yazarlar sorumludur.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in or introduced into a retrieval system, or transmitted, in any form, or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without the prior written permission of the publisher. Any responsibility related to contents of papers belongs to authors.

Dergi Sekreterliği, ME.Ü. Eğitim Fakültesi, Yenişehir Kampusu, 33169, Mersin, (Turkey).

tel: +90 (0) 324 341 2416; fax: +90 (0) 324 341 2823

web: <http://www.mersin.edu.tr/edergi/index.php/efd/index>; e-mail: efd@mersin.edu.tr / mersinefd@gmail.com

Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 6, Sayı 2, Aralık 2010, s. ii.

Mersin University Journal of the Faculty of Education, Vol. 6, Issue 2, December 2010, p. ii.

İçindekiler / Contents

Editör'den / Editorial	Tuğba YANPAR YELKEN	v
Okulda Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu (DEHB) / Attention Deficit and Hyperactivity Disorder at School (ADHD)	Suna KAYMAK ÖZMEN	1
Üniversite Psikolojik Danışma ve Rehberlik Merkezleri'nin Rol ve İşlevleri: Gelişmeler ve Sınırlılıklar / Roles and Functions of University Counseling Services: Developments and Limitations	Cem Ali GİZİR	11
Türkiye'de Öğrenim Gören Yabancı Uyruklu Lisans Öğrencilerinin Sosyo-Kültürel ve Ekonomik Sorunları / Socio-cultural and Economical Problems of Undergraduate International Students in Turkey	Kasım KIROĞLU, Alper KESTEN, & Cevat ELMA	26
Sınıf Öğretmeni Adaylarının Üniversitelerde Verilmekte Olan Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetlerine İlişkin Görüşleri (Mersin Üniversitesi Örneği) / Views of Primary School Teacher Candidates on Psychological Consultancy and Guiding Services Provided by the Universities (Samples of Mersin Province)-	Serdarhan Musa TAŞKAYA	40
Bir Öfke Denetimi Eğitimi Programı'nın Üniversite Öğrencilerinin Sürekli Öfke Düzeylerine Etkisi / The Effect of A Anger Management Training Program on The Anger Levels and Anger Management of University Students	Eyyup ÖZKAMALI & Ahmet BUĞA	50
The Factors that Mediate Preservice Science Teachers' Understanding of Nature of Science / Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Bilimin Doğasını Anlamalarında Etkili Olan Faktörler	Sinan ÖZGELEN & Özgül YILMAZ-TÜZÜN	60
Andragojik Temellere Dayalı Kolaylaştırılmış Okuma-Yazma Eğitimi (KOYE) Sürecine Yönelik KOYE Eğitimcilerinin Görüşleri / Reading-Writing (Literacy) Education Teachers' Opinions on Andragocigal Based Facilitated Reading-Writing (Literacy) Education (FLE)	Cenk AKAY & Emel ÜLTANIR	75
İlköğretim Öğretmenlerinin Sınıf İçi İstenmeyen Davranışlara İlişkin Görüşlerinin Karşılaştırılması / A Comparison Of Teacher Views On Primary School Students' Classroom Misbehaviors	Burhan ÇAPRI, Ayşe BALCI, & Öner ÇELİKKALELİ	89

Bu Sayının Hakemleri / List of Referees

Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi editörlüğü, bu sayı (cilt 6, sayı 2) için gönderilen makaleleri değerlendiren aşağıdaki adları yazılı hakemlere, katkılarından dolayı teşekkür eder.

Prof. Dr. Esra ASLAN, *Marmara Üni., Eğitim Fakültesi*
Prof. Dr. Tuğba YANPAR YELKEN, *Mersin Üni., Eğitim Fakültesi*
Prof. Dr. Süleyman N. ERİPEK, *Uluslararası Kıbrıs Üni., Eğitim Fakültesi*
Prof. Dr. Zafer GÖKÇAKAN, *Muğla Üni., Eğitim Fakültesi*
Prof. Dr. Ayşe BALCI, *Mersin Üni., Eğitim Fakültesi*
Doç. Dr. Çetin SEMERCİ, *Fırat Üni., Eğitim Fakültesi*
Doç. Dr. Zeynep HAMAMCI, *Gaziantep Üni., Eğitim Fakültesi*
Doç. Dr. Salih Paşa MEMİŞOĞLU, *Abant İzzet Baysal Üni., Eğitim Fakültesi*
Doç. Dr. Sadegül AKBABA ALTUN, *Başkent Üni., Eğitim Fakültesi*
Yrd. Doç. Dr. Zülal ERKAN, *Mersin Üni., Eğitim Fakültesi*
Yrd. Doç. Dr. Binnaz KIRAN ESEN, *Mersin Üni., Eğitim Fakültesi*
Yrd. Doç. Dr. Cem Ali GİZİR, *Mersin Üni., Eğitim Fakültesi*
Yrd. Doç. Dr. Zeynep Deniz YÖNDEM, *Abant İzzet Baysal Üni., Eğitim Fakültesi*
Yrd. Doç. Dr. Şaduman KAPUZOĞLU, *Abant İzzet Baysal Üni., Eğitim Fakültesi*
Yrd. Doç. Dr. Burhan ÇAPRI, *Mersin Üni., Eğitim Fakültesi*
Yrd. Doç. Dr. Serdarhan Musa TAŞKAYA, *Mersin Üni., Eğitim Fakültesi*
Yrd. Doç. Dr. Hikmet SÜRMEİ, *Mersin Üni., Eğitim Fakültesi*
Yrd. Doç. Dr. Mehmet ERDOĞAN, *Akdeniz Üni., Eğitim Fakültesi*
Yrd. Doç. Dr. Işıl TANRISEVEN, *Mersin Üni., Eğitim Fakültesi*
Yrd. Doç. Dr. Şaziye YAMAN, *Mersin Üni., Eğitim Fakültesi*
Dr. Mahmut POLAT, *Abant İzzet Baysal Üni., Eğitim Fakültesi*

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Üniversitelerde Verilmekte Olan Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetlerine İlişkin Görüşleri (Mersin Üniversitesi Örneği)*

Serdarhan Musa TAŞKAYA¹

Özet: Her kademe öğretim kurumunda olduğu gibi üniversite öğrencilerinin de değişik konularda psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetlerine ihtiyaçları olmaktadır. Üniversiteler bünyesinde yer alan psikolojik danışma ve rehberlik merkezlerinin amacı; üniversitede kayıtlı öğrencilere bireysel, sosyal, eğitimsel ve mesleki alanlara yönelik psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri vermektir. Ayrıca üniversitelerde her sınıf için danışman öğretim elemanı görevlendirilmektedir. Bu araştırmada Mersin Üniversitesi'nde eğitim görmekte olan sınıf öğretmeni adaylarının üniversitede verilmekte olan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine ilişkin görüş ve önerilerinin ortaya koyulması amaçlanmıştır. Çalışma grubu olarak Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı öğrencileri seçilmiştir. Çalışmaya 190 öğrenci katılmıştır. Veriler 2010-2011 öğretim yılının güz döneminde toplanmıştır. Verilerin toplanmasında açık uçlu soru formu kullanılmıştır. Sınıf öğretmeni adaylarının üniversitede verilmekte olan rehberlik ve psikolojik danışma hakkında katılım ve tanıma düzeylerinin yetersiz olduğu sonucuna ulaşılmıştır. PDRM'lerin tanıtımının daha etkili yapılması ve danışmanlara hizmet içi eğitim verilmesi önerilmiştir.

Anahtar kelimeler: Mersin Üniversitesi, PDRM (Psikolojik Danışma ve Rehberlik Merkezi), sınıf öğretmeni adayı, psikolojik danışma ve rehberlik, danışman.

Abstract: Views of Primary School Teacher Candidates on Psychological Consultancy and Guiding Services Provided by the Universities (Samples of Mersin Province). As was in teaching institutes in each stage, university students also need psychological consultancy services in various issues. The objective of psychological consultancy centers taking place in universities is to give psychological consultancy and guiding service towards the individual, social, educational, and professional areas for the students enrolled in universities. In addition, in universities, consultant lecturers are assigned for each class. In this study, introducing the views and suggestions of the primary school teacher candidates studying in Mersin University on psychological consultancy and guiding services being given in the university is aimed. As a study group, the students of main scientific branch of primary school teaching studying in the Educational Faculty of Mersin University. 190 students were included in the study. The data were collected in the fall semester of the educational year 2010-2011. In collecting data, an open ended questionnaire was used. It was concluded that the joining and recognizing level of the candidates for primary school teaching on psychological consultancy and guiding services being given in the university was insufficient. It was suggested that PCGC (PDRM) should be performed more effective and given in-service training for consultants (counselors).

Key Words: Mersin University, PCGC (Psychological Consultancy and Guiding Center), Primary school teacher candidates, psychological consultancy and guiding, consultant.

Giriş

İnsanların toplum içinde yaşamak zorunda olması, toplumun kurallarına uymayı ve toplu yaşam için sahip olunması beklenen yeterlikleri kazanmalarını gerektirmektedir. Bunları sağlamada topluma düşen önemli görevler vardır. Ancak bireylere düşen sorumluluk da büyüktür.

“Büyüme ve gelişme sorumluluğu içinde olan birey, böyle bir gelişme oluşumunda, birçok bilgilere ve yardımlara ihtiyaç duyacaktır. İhtiyaç duyulan bu bilgi ve yardımların bir kısmı, rehberlik hizmetlerinin fonksiyonu içinde olmaktadır. Çocuk bir taraftan sınıflarda, sınıf topluluğu içinde birçok yeni bilgi ve davranışlar öğrenirken, bir taraftan da rehberlik servislerinin bireysel ilgi ve yardımlarına sahip olacaktır. Yani, böyle bir eğitim anlayışında eğitim ve rehberlik faaliyetleri iç içe beraberce yürütülecek faaliyetler olmaktadır. Diğer bir ifadeyle rehberlik ve danışma faaliyetleri, eğitimin ayrılmaz bir parçası olmaktadır; ama birçok bakımlardan eğitimden farklıdır” (Tan, 2000: 53).

Rehberliğin çeşitli tanımları yapılmaktadır. Kuzgun (1997: 5) rehberliği: “Bireye kendini anlaması, çevresindeki olanakları tanıması ve doğru kararlar vererek özünü gerçekleştiren bir kişi olarak

* Bu çalışma, Mersin Üniversitesi'nde 21-22 Ekim 2010 tarihinde düzenlenmiş olan “V. Üniversiteler Psikolojik Danışma ve Rehberlik Sempozyumu”nda poster bildiri olarak sunulmuştur.

¹ Serdarhan Musa TAŞKAYA, Yrd. Doç. Dr., Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü, serdarhan@mersin.edu.tr

gelişebilmesi için yapılan sistematik ve profesyonel bir yardım süreci...” olarak tanımlarken, Tan (2000: 53): “Bireyin en verimli bir şekilde gelişmesi ve tatminkâr uyumlar sağlamasında gerekli olan seçmeleri (tercihleri), yorumları, plânları yapmasına ve kararları vermesine yarayacak bilgi ve becerileri kazanması ve ulaştığı bu seçme ve kararları uygulaması için kişiye yapılan sistemli ve profesyonel (uzmansal) yardım” olarak tanımlamaktadır. Bu tanımlara göre rehberlik yapacak kişinin konunun uzmanı olması gerektiği ortaya çıkmaktadır.

Türkiye’de psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerini yürütecek uzman sayısı yeterli değildir (Özgüven, 2000; Ültanır, 2005; Altıntaş, 2008; MEB ÖRGM, 2010). Bu eksiklik, eğitim kurumlarında ihtiyaç olan rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerini olumsuz etkilemektedir. Bu nedenle bazı okullarda rehberlik hizmetleri diğer öğretmenler tarafından yerine getirilmeye çalışılmaktadır.

“Kuşkusuz ki okulda öğretmenin öncelikli görevi ders vermektir. Ancak, öğretmen aynı zamanda, rehberlik hizmetlerini yürütecek takımın vazgeçilmez bir üyesidir. Çünkü öğretmen öğrencinin her yönüyle tüm olarak gelişimi ve uyumundan birinci derecede sorumlu olan kişidir. Yöneticisi, uzmanı, öğretmeni ve diğer elemanları ile birlikte, eğitim sürecinde görev alan tüm personelin ortak amacı, öğrencinin, kendini gerçekleştirmesine uygun ortam sağlamaktır. Kuşkusuz, öğretmen, öğrenci ile daha uzun süre bir arada olduğu için onun gelişimini daha yakından izleme; böylece eğitimsel, meslekî, kişisel ve sosyal problemlerin daha iyi tanıma ve ona yardımcı olmaya uygun bir konumdadır. Bu durum, sınıf öğretmenine, rehberlik açısından önemli görev ve sorumluluklar yüklenilmesinin temel gerekçelerinden birini oluşturur” (Yeşilyaprak, 1999).

Türkiye’de eğitim kurumlarında rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerini il ve ilçelerde Rehberlik Araştırma Merkezleri (RAM), okullarda ise rehber öğretmenler tarafından verilmektedir (Bakırcıoğlu, 2000; Türküm, 2003). Üniversitelerde ise rehberlik ve psikolojik danışma Psikolojik Danışma ve Rehberlik Merkezleri (PDRM) tarafından yürütülmektedir.

Bütün eğitim kurumlarında öğrencilerin yararlanabilmeleri için bu rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinin yeterli düzeyde verilmesi gerekmektedir. Her kademe öğretim kurumunda olduğu gibi üniversite öğrencilerinin de değişik konularda psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetlerine ihtiyaçları olmaktadır.

Üniversite de öğrenim görmekte olan gençler zaman zaman üstesinden tek başlarına gelemeyecekleri bazı problemlerle karşılaşmaktadırlar (Tan, 2000; Kemertaş, 2004; Ültanır, 2005). Bu nedenle üniversiteler bünyesinde yer alan psikolojik danışma ve rehberlik merkezlerince üniversitede ön lisans, lisans ve lisansüstü öğretim programlarına kayıtlı öğrencilere ihtiyaç duydukları bireysel, sosyal, eğitimsel ve mesleki alanlara yönelik psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri verilmektedir.

“1982 yılında yürürlüğe giren 2547 sayılı yüksek öğretim yasası ile öğrencilere sağlık, kültür ve spor hizmetleri yanında rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin de verilmesini öngörmektedir” (Kemertaş, 2004: 169). Üniversitelerde verilmekte olan psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetleri, Yükseköğretim Kurumları, Mediko-Sosyal Sağlık, Kültür ve Spor İşleri Dairesi Uygulama Yönetmeliği’nde şöyle belirtilmiştir:

“Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri olarak öğrencilerin karşılaştıkları duygusal, sosyal, eğitime veya meslek ve iş seçimine ilişkin sorunların çözümünde onlara danışmanlık ve rehberlik yapar ve bu amacını gerçekleştirmek için aşağıdaki hizmetleri yürütür (Resmi Gazete, 1984):

- a) Yeni giren öğrencilere, üniversite, kurallar ve yakın çevre hakkında tanıtıcı ve aydınlatıcı bilgiler vermek, öğrencinin çevreye ve üniversiteye alışmasını sağlamak,
- b) Öğrencilerin sorunlarını saptamak ve çözümü için ilgili kurumlarla işbirliği yapmak,
- c) Buldukları bölümü değiştirmek isteyen öğrencilerin kendi ilgi ve yeteneklerini tanımasına ve uygun seçimler yapmasına yardımcı olmak,
- d) Öğrencilere ileride sahip olacakları mesleğe ilişkin bilgiler vermek ve onları çevredeki iş imkânlarından haberdar etmek. Özel kamu kuruluşları ile işbirliği yaparak, mezunlara iş bulmaya yardımcı olmak ve işe yerleştirilen mezunları imkânları ölçüsünde izlemek,
- e) Duygusal sorunları olan öğrencilere, istek ve ihtiyaçlarına göre bireysel veya grupla psikolojik danışma yapmak. Bireyin önemli kararlar almasına, kendisini daha iyi tanımasına, çevresindeki insanlarla daha etkili ilişkiler kurmasına yardımcı olmak,
- f) Öğrencilerle ilgili olarak havale edilen vakalarda yetkililerce ön görüşme yapılmasını ve gerektiğinde onlara psikolojik testler uygulanmasını sağlamak. Yapılan değerlendirme sonucuna göre öğrenciyi ilgili hizmet birimine göndermek.

“Yüksek öğretimde psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri 1973 yılında yürürlüğe giren 1750 sayılı yüksek öğretim yasası ile başladığı söylenebilir. Bu yasa üniversitelere akademik danışmanlık

hizmetlerini getirmekte(dir)” (Kemertaş, 2004: 169). Bu nedenle üniversitelerde her sınıfa öğrencilerin sorunları ile yakından ilgilenmesi için danışman öğretim elemanı görevlendirilmektedir.

2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanununun 22. Maddesinde (Resmi Gazete, 1981): “Öğretim elemanları: ilgili bölüm başkanlığınca, düzenlenecek programa göre, belirli günlerde öğrencileri kabul ederek, gerekli konularda yardım etmek, bu kanun doğrultusunda yol göstermek ve rehberlik etmekle görevlidir” denilmektedir. Ancak, “Yapılan araştırmalarda ‘akademik danışman’ların kurumları tarafından tanımlanan ‘resmi görevleri’ne karşılık öğrencilerin onlardan ve verilen danışmanlık hizmetinden beklentileri farklılık arz etmektedir” (Durmaz, 2009: 241). Bu hizmetleri yürütecek kişi, alanında uzman olan ve bu işi meslek olarak edinmiş olmalıdır (Özoğlu, 1997; Schmidh, 1999). Ancak üniversitelerdeki danışmanlar, alan uzmanı değildirler (Kemertaş, 2004). Bu nedenle danışmanlar bu hizmetleri yürütürken pek çok sorun yaşamaktadırlar.

Üniversitelerde danışman, bölümün öğretim elemanları arasından ilgili bölüm başkanlığının önerisi ile fakülte ve yüksekokul kurulunca her sınıf için görevlendirilen öğretim elemanıdır. Öğrenci danışmanlarının görevi, öğrencileri aşağıdaki konularda aydınlatmak ve onlara yol göstermektir (Mersin Üniversitesi, 2010):

- a) Öğrencilerini mesleki açıdan yönlendirmek,
- b) Rehberlik etmek,
- c) Öğrencilere yaşam boyu öğrenme alışkanlığı kazandırmak,
- d) Üniversite ve Fakülte/Yüksekokul olanakları hakkında bilgilendirmek,
- e) Öğrencilerinin derslerdeki başarı durumlarını izlemek,
- f) Başarısızlık durumunda öğrencilerin başarısızlık nedenlerini araştırmak,
- g) Başarısızlığa neden olan faktörler konusunda öğrencileri uyarmak,
- h) Seçmeli ders konuları hakkında öğrencileri aydınlatmak ve ders seçiminde yardımcı olmak,
- i) Gerekli hallerde öğrencilerin sosyo-psikolojik rehberlik hizmeti almak üzere Üniversite bünyesindeki rehberlik servisine yönlendirilmesi için bölüm başkanlığını bilgilendirmek,
- j) Fakülte/Yüksekokul Yönetimi tarafından iletilen formların doldurmasını sağlamak,
- k) Çözemedikleri öğrenci sorunları hakkında bölüm başkanlığını bilgilendirmek,
- l) Bölüm başkanlığınca haftalık olarak belirlenen danışmanlık programını yürütmek,
- m) Her eğitim-öğretim döneminin ilk iki haftası içerisinde sınıf öğrenci temsilcisi seçiminin yapılmasını sağlamak,
- n) Danışmanlar kuruluna katılmak ve her eğitim-öğretim döneminin sonunda danışmanı olduğu öğrencilerin sorunları ve alınması gereken tedbirleri bölüm başkanlığına bildirmek.

Kısaca danışmanın görevi öğrencilere öğrenim hayatları ile ilgili konularda yardımcı olmak ve onların ihtiyaçlarına göre diğer konularda yol göstermektir. Bunun yanı sıra akademik danışmanlar bu hizmetleriyle yönetime de yardımcı olmaktadır (Kemertaş, 2004).

“Ülkemizde lise öğrencilerinin büyük bir çoğunluğunun amacı, ÖSS’yi kazanarak bir yüksek öğretim programına girebilmektir. Uzun yıllar devam eden yorucu bir sınav maratonunun ardından öğrenciler üniversite yaşamına ilk adımlarını atmaktadırlar. Üniversite birinci sınıf öğrencileri hala ergenlik dönemindedirler ve yaşamlarında çok sayıda gelişim görevini yerine getirmek durumundadırlar. Üniversiteye giriş, yaşamın yeni bir dönemi olarak görülmektedir. Bu yeni yaşam dönemine uyum sağlamak, genci bekleyen önemli gelişim görevlerinden birisidir. Üniversite yaşamına uyum, gencin okul başarısını da doğrudan etkilemektedir” (Sevim ve Yalçın, 2006: 220-221). Bu nedenle üniversitelerde verilmekte olan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri çeşitli açılardan araştırılmalı ve varsa ortaya çıkan sorunlar çözüme kavuşturulmalıdır.

Amaç

Bu araştırmada, Mersin Üniversitesi öğrencilerinin üniversitede verilmekte olan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine ilişkin görüş ve önerilerinin ortaya koyulması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda şu sorulara cevap aranmıştır:

1. Sınıf öğretmeni adaylarının PDRM tarafından sunulan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Sınıf öğretmeni adaylarının danışmanlar tarafından sunulan danışmanlık hizmetlerine ilişkin görüşleri nelerdir?

Yöntem

Betimsel bir araştırma olan bu çalışmada mevcut olan bir durumun ortaya koyulması amaçlanmıştır. Çalışma grubu olarak Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı öğrencileri seçilmiştir. 2010-2011 öğretim yılında Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda 435 öğrenci öğrenim görmektedir. 1. sınıf öğrencileri (112 kişi) henüz rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinden yararlanmadıkları için çalışma kapsamına alınmamıştır. Çalışma grubu toplam 6 sınıfta öğrenim görmekte olan 190 öğrenciden oluşmaktadır. Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda 2, 3 ve 4. sınıflarda öğrenim görmekte olan katılımcıların 81'i erkek, 109'u kız; 92'si II. sınıf, 42'si III. sınıf, 56'sı IV. sınıf; 92'si I. öğretim, 98'i II. öğretim öğrencisidir.

Veriler, 2010-2011 öğretim yılının güz dönemi başında toplanmıştır. Verilerin toplanmasında araştırmacı tarafından hazırlanan açık uçlu soru formu kullanılmıştır. Soru formunun güvenilirliği için farklı bölümlerde öğrenim görmekte olan üç öğrenci ile ön uygulama yapılmıştır.

Verilerin analizinde içerik analizi yönteminden yararlanılmıştır. "İçerik analizinde amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır" Yıldırım ve Şimşek (2005: 227). Analizde önce temalar belirlenmiş daha sonra temalara göre konu başlıkları yerleştirilmiştir. Elde edilen konu başlıkları tablolarda yüzde ve frekans olarak verilmiştir.

Bulgular ve Yorum

Araştırmada elde edilen bulgular ve bunlara ilişkin yorumlar bu bölümde yer almaktadır.

PDRM Tarafından Sunulan Hizmetlere İlişkin Görüşler

Aşağıda yer alan Tablo 1'de PDRM tarafından sunulan hizmetlere ilişkin katılımcıların görüşleri frekans ve yüzde olarak sunulmuştur.

Tablo 1. *PDRM tarafından sunulan hizmetlere ilişkin görüşler*

No	Görüşler	n	%
1	PDRM'den yararlanmadım.	97	51
2	PDRM'nin sadece adını duydum.	60	32
3	PDRM'yi hiç duymadım.	47	25
4	PDRM'yi tam olarak tanımıyorum.	45	24
5	PDRM'ye ihtiyaç duymadığımdan gitmedim.	23	12
6	Bu kurumun çok önemli olduğunu düşünüyorum.	15	8
7	PDRM'den yararlanmak isterim.	12	6
8	Nasıl yararlanacağımı bilmiyorum.	11	6
9	Yararlananların memnun olduğunu duydum.	9	5
10	PDRM'nin sadece yerini biliyorum.	9	5
11	PDRM'yi çalışmalarında başarılı bulmuyorum.	8	4
12	PDRM'den yararlandım.	7	4
13	PDRM'yi arkadaşlarımdan duydum.	5	3
14	PDRM uzak olduğu için gitmedim.	5	3
15	Çekindiğim için gitmedim.	3	2
16	PDRM'nin nerede olduğunu bilmiyorum.	3	2
17	PDRM'yi akran rehberliği sayesinde tanıdım.	3	2
18	Yararlananların memnun olmadığını duydum.	3	2
19	Danışmanımın yönlendirmesi ile gittim.	2	1

Tablo 1'de de görüldüğü üzere, PDRM tarafından üniversite öğrencilerine sunulan hizmetlere ilişkin olarak araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri tarafından en sık dile getirilen görüşler: "PDRM'den yararlanmadım." (n=97), "PDRM'nin sadece adını duydum." (n=60), "PDRM'yi hiç duymadım." (n=47) ve "PDRM'yi tam olarak tanımıyorum." (n=45) olmuştur. Bu tabloda yer alan görüşler üniversitede verilmekte olan psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinin çok yetersiz olduğu şeklinde yorumlanabilir.

PDRM Tarafından Sunulan Hizmetlere İlişkin Öneriler

Aşağıda yer alan Tablo 2’de PDRM tarafından sunulan hizmetlere ilişkin katılımcıların önerileri frekans ve yüzde olarak sunulmuştur.

Tablo 2. PDRM tarafından sunulan hizmetlere ilişkin öneriler

No	Öneriler	n	%
1	PDRM’nin tanıtımı daha çok yapılmalı.	31	16
2	Öğrencilere yönelik çeşitli testler yapılmalı.	4	2
3	PDRM, öğrencilerle yeterince ilgilenmeli.	4	2
4	Çeşitli konularda konferanslar düzenlemeli.	3	2
5	Hizmetler fakültelere özel olmalı.	3	2
6	PDRM daha çok etkinlik düzenlemeli.	4	2
7	PDRM sınıflara özel toplantılar yapmalı.	3	2
8	Her öğrenciye PDRM’de bir danışman atanmalı.	2	1
9	Üniversiteyi tanıtıcı etkinlikler düzenlenmeli.	2	1
10	İhtiyaçlara yönelik danışmanlık verilmeli.	2	1
11	PDRM, özgüven geliştirmeye ilgili kurslar açılmalı.	1	1
12	PDRM, eğitici içerikli kurslar düzenlemeli.	1	1
13	Sınav kaygısı ile ilgili bilgilendirme toplantısı yapılmalı.	1	1
14	Mesleki yeterlik geliştirmeye yönelik toplantılar yapılmalı	1	1

Tablo 2’de de görüldüğü üzere araştırmaya katılan sınıf öğretmeni adaylarının PDRM tarafından sunulan hizmetlere ilişkin dile getirdikleri önerilerin başında: “PDRM’nin tanıtımı daha çok yapılmalı” (n=31) isteği yer almaktadır. Diğer önerilerin ise PDRM tarafından yapılması istenen etkinlikler olduğu görülmektedir. Bu öneriler, öğrencilerin PDRM’lerden beklentilerinin olduğunu, ancak bu beklentilerinin yeterince karşılanmadığının bir göstergesi olarak değerlendirilebilir.

Danışmanlar Tarafından Sunulan Danışmanlık Hizmetine İlişkin Görüşler

Aşağıda yer alan Tablo 3’te danışmanlar tarafından sunulan danışmanlık hizmetlerine ilişkin katılımcıların görüşleri frekans ve yüzde olarak sunulmuştur.

Tablo 3. Danışmanlar tarafından sunulan danışmanlık hizmetine ilişkin görüşler

No	Görüşler	n	%
1	Danışmanlık hizmetlerini yeterli bulmuyorum.	61	32
2	Danışmanımla yeterince görüşemiyorum.	45	24
4	Sorunlarımızla yeterince ilgilenilmiyor.	40	21
5	Danışmanımız sorularımızı cevaplamada yetersiz kalmaktadırlar.	31	16
6	Danışmanlık sadece ders kaydı ile sınırlı kalıyor.	27	14
7	Danışmanlarla iletişim sorunu yaşıyorum.	18	10
8	Danışmanımız soru sorduğumuzda bizi başka yere yönlendiriyor.	12	6
9	Sorunlarımızı kendimiz çözmek zorunda kalıyoruz.	12	6
10	Danışmanım sınıfı yeterince tanımıyor.	11	6
11	Danışmanım her konuda yardımcı oluyor.	9	5
12	İkinci öğretim olduğumuz için görüşme sorunu yaşıyoruz.	7	4
13	Danışmanın görevlerinin neler olduğunu bilmiyorum.	5	3
14	Danışmanımızla iletişim sorunu yaşıyoruz.	5	3
15	Danışmanlığa yeterince önem verilmediğini düşünüyorum.	4	2
16	Sorunlarımızı anlatabileceğimiz kimse bulamıyoruz.	3	2
17	Danışman başına düşen öğrenci sayısı çok fazla.	1	1

Tablo 3’te de görüldüğü üzere araştırmaya katılan sınıf öğretmeni adaylarının PDRM tarafından sunulan danışmanlık hizmetlerine ilişkin dile getirdikleri görüşlerin başında: “Danışmanlık hizmetlerini yeterli bulmuyorum.” (n=61), “Danışmanımla yeterince görüşemiyorum.” (n=45) ve “Sorunlarımızla yeterince ilgilenilmiyor.” (n=40) olmuştur. Tabloda yer alan görüşlerin genel olarak danışmanlık hizmetleri ile ilgili önemli sorunlar olduğunu şeklinde yorumlanabilir.

Danışmanlar Tarafından Sunulan Danışmanlık Hizmetine İlişkin Öneriler

Aşağıda yer alan Tablo 4'te danışmanlar tarafından sunulan danışmanlık hizmetine ilişkin katılımcıların önerileri frekans ve yüzde olarak sunulmuştur.

Tablo 4. *Danışmanlar tarafından sunulan danışmanlık hizmetine ilişkin öneriler*

No	Öneriler	n	%
1	Danışmanlar bizi gerekli konularda bilgilendirmeli.	16	8
2	Danışmanlar öğrencilere daha yakın davranmalı.	15	8
3	Danışmanlarla iletişim kanalları artırılmalı.	15	8
4	Danışmanlık için belirli bir zaman ayrılmalı.	14	7
5	Danışmanlar görevlerini önemsemeli.	6	3
6	İkinci öğretim öğrencileri için de saat ayarlanmalı.	6	3
7	Danışmanlar sosyal etkinlikler düzenlemeli.	4	2
8	Danışmanlar öğrencilerle daha çok ilgilenmeli.	4	2
9	Danışman sınıfı yakından tanımalı.	4	2
10	Mesleki konularda rehberlik yapmalı.	3	2
11	Danışmanlık internet üzerinden de yapılmalı.	3	2
12	Danışman yerine uzman rehber atanmalı.	2	1
13	Duyurular internet üzerinden de yapılmalı.	2	1
14	Danışmanlarını öğrenciler belirlemeli.	1	1

Tablo 4'te de görüldüğü üzere araştırmaya katılan sınıf öğretmeni adaylarının danışmanlık hizmetine ilişkin dile getirdikleri önerilerin başında: "Danışmanlar bizi gerekli konularda bilgilendirmeli" (n=16), "Danışmanlar öğrencilere daha yakın davranmalı" (n=15), "Danışmanlarla iletişim kanalları artırılmalı" (n=15) ve "Danışmanlık için belirli bir zaman ayrılmalı" (n=14) istekleri yer almaktadır. Önerilerin, danışmanlarla yaşanan başlıca sorunlara çözüme yönelik olduğu görülmektedir.

Tartışma

Psikolojik danışmanlık ve rehberlik, bütün eğitim kurumlarında verilmesi gereken bir hizmettir. Üniversitelerde de bu hizmetlere birçok nedenden dolayı ihtiyaç duyulmaktadır (Gülerman, 1989). Çünkü üniversitelerde öğrenim görmekte olan gençler, pek çok sorunla karşı karşıya bulunmaktadır. Bunların başında öğretim sorunları, kişisel ve ekonomik sorunlar ile arkadaş ilişkileri gelmektedir (Doğan, 1989; Ültanır, 2003).

Bu araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının üniversitelerde verilmekte olan rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerine ilişkin görüşlerinin ortaya koyulması amaçlanmıştır. Bu amaçla hazırlanan sorularla, sınıf öğretmenliği ana bilim dalında öğrenim görmekte olan öğrencilerin konuya ilişkin görüş ve önerileri ortaya koyulmaya çalışılmıştır.

Okullarda rehberlik hizmetlerinin yürütülmesinde rehber öğretmenlerin yanı sıra diğer öğretmenlere de önemli görevler düşmektedir. Bunların başında, öğrencilerle diğer öğretmenlerden daha çok bir arada bulunma fırsatı olan, sınıf öğretmenleri gelmektedir (Ültanır, 2003). Bu nedenle sınıf öğretmenlerinin rehberlik ve psikolojik danışmaya karşı tutumlarının olumlu olması beklenmektedir. Bunu sağlamada lisans eğitimi sırasında alınan derslerin ve rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin önemli bir etkisinin olacağı düşünülmektedir.

"Rehberlik kapsamında verilecek hizmet türleri, genel olarak bu hizmetlerin verildiği eğitim kademesi, kurumun nitelikleri, hizmetlerin temel işlevleri ya da hangi alanlardaki problemlerin çözümüne yönelik olarak organize edildiğine bağlı olarak değişebilir" (Yeşilyaprak, 2006: 9). İlk ve orta öğretim kurumlarında bu hizmetler okul rehberlik servislerinde ve il-ilçe Rehberlik Araştırma Merkezleri (RAM) tarafından sunulmaktadır. Üniversitelerde ise rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri PDRM'lerce verilmektedir. Ayrıca üniversitelerde her sınıfa bir danışman öğretmenin atanmaktadır. Ancak, üniversitelerde öğrencilere yönelik verilmekte olan rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinde çeşitli sorunlar yaşanmaktadır.

"Yüksek öğretim kurumlarında bireylere sunulacak rehberlik hizmetleri, diğer öğretim basamaklarındaki eğitim sürdüren kurumlara göre; özellikle öğrencilerin özellikleri, amaçları ve işleyiş tarzı gibi açılardan farklılıklar taşımaktadır" (Baysal, 2004: 51). Ancak: "Üniversite eğitiminde verilen rehberlik hizmetlerinin orta öğretim dönemindeki kadar etkili ve organize olmadığı görülmektedir" (Kemertaş, 2004: 169). Bu durum üniversite öğrencilerinin problemleri ile yalnızlarına başına kalmaları anlamına gelmektedir.

Mersin Üniversitesi Psikolojik Danışma ve Rehberlik Merkezi'nin düzenlediği etkinlik türleri şunlardır: Oryantasyon, çalışma grupları, çeşitli söyleşi, konferans ve paneller, akran rehberliği, grupla psikolojik danışma, uzaktan psikolojik danışma, bireysel psikolojik danışma, psikolojik testler ve psikiyatrik yardım (MEÜ PDRM, 2010). Görüldüğü gibi üniversite öğrencilerine yönelik olarak Mersin Üniversitesi bünyesinde yer alan PDRM'de çok değişik türlerde etkinlikler düzenlenmektedir. Ancak katılımcıların önemli bir kısmı PDRM'den hiç yararlanmadıklarını belirtmişlerdir. Bu sonuç, Gizir ve arkadaşları (2010) tarafından yapılan araştırmada da ortaya çıkan, Mersin Üniversitesi öğrencilerinin PDRM'den yararlanma düzeylerinin düşük olduğu bulgusu ile paralellik göstermektedir. Bu durumun çeşitli nedenleri vardır. Bunların başında ise öğrencilerin PDRM'yi yeterince tanımamaları gelmektedir.

Araştırmada bazı katılımcıların sorunlarını farklı kaynaklardan çözmeye çalıştıkları görülmüştür. Kıranşal ve arkadaşlarının (2008) sağlık yüksek okulu öğrencileri ile yürüttüğü araştırmada ve Kutlu (2004) tarafından İnönü Üniversitesi'nde yapılan araştırmada, öğrencilerin PDRM'lerden ve danışmanlarından ziyade diğer kaynaklardan yararlandıklarını ortaya koyulmuştur. Kulaksızoğlu (1989) da İstanbul Üniversitesi'nde yapmış olduğu araştırmada, üniversite öğrencilerinin sorunların çözümüne muhatap bulmakta zorlandıkları sonucuna ulaşmıştır.

Katılımcıların büyük çoğunluğu PDRM'nin sadece adını duyduklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların bir kısmı ise PDRM'nin etkinliklerinin duyuru ve tanıtımlarının eksik olduğunu ifade etmişlerdir. Bu sorunun çözümü için katılımcıların önerisi, PDRM'nin ve etkinliklerin tanıtımının daha çok yapılması olmuştur. Ancak bu sorunlar sadece Mersin Üniversitesi'ne özgü değildir. Sorunun kaynağında PDRM'lerin istenen donanım ve personel sayısına henüz sahip olmaması olabilir. Özgüven (1989), Kemertaş (2004) ve Kutlu (2004) da, Türkiye'de üniversitelerin psikolojik danışma ve rehberlik merkezlerinin işlevini tam olarak yerine getiremediğini ve öğrencilerin de bu hizmetlerle ilgili birçok sorun yaşadığını belirtmişlerdir.

Üniversitelerde her sınıfa bir danışman tayin edilmektedir. "Öğrenci odaklı olarak yürütülen danışmanlık hizmetinin temel amacı, öğrencinin meslek hayatına atılmadan önceki eğitim sürecinin verimli geçirilmesini sağlamaktır" (Bektaş Köser ve Mercanlıoğlu, 2010: 28). Üniversitelerde danışmanın gerekli olduğunu ancak yeterli olmadığı görülmektedir. Üniversitelerde verilmekte olan psikolojik danışmanın yetersiz olması, öğrencilerin bu konularda danışmanlara yönelmelerine neden olmaktadır (Kuzgun, 1989). Üniversitelerde bütün öğrencilere danışman atanmakta ve danışmanlar birinci sınıftan son sınıfa kadar bu öğrencilere danışmanlık hizmetleri vermektedirler. Ancak araştırmaya katılan sınıf öğretmeni adaylarının yaklaşık üçte biri danışmanlar tarafından sunulan bu hizmetleri yeterli bulmadıklarını ifade etmişlerdir. Bunun nedeni olarak ise katılımcıların bazıları danışmanla görüşemedikleri ve danışmanlarının kendileriyle yeterince ilgilenmediği konusunu dile getirmişlerdir. Bu sonuç, Durmaz (2009) ve Ekinci ve Burgaz (2007) tarafından yapılan araştırmada çıkan sonuçlarla benzerlik göstermektedir. Yine, Kıranşal ve arkadaşları (2008) tarafından yürütülen araştırmada, öğrencilerin büyük bölümünün danışmanlarından kişisel olarak memnun oldukları, buna karşın yaklaşık yarısının üniversitelerindeki danışmanlık hizmetinden genel olarak memnun olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgular, üniversitelerde danışmanlık hizmetleri ile ilgili bazı sıkıntılar olduğunun göstergesi olarak değerlendirilebilir.

Bazı katılımcıların danışmanlarının sorularının cevaplarını bilmediğini düşündükleri görülmüştür. Bu hizmetin kalitesinin artması için ise danışmanlar tarafından öğrencilere gerekli konularda yeterli bilgi verilmesini ve iletişim için farklı kanallar belirlenmesini önermektedirler. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde yapılan araştırmada öğretim üyelerinin etkili iletişim becerilerine sahip olması eğitim fakültesi öğrencileri tarafından aranan özelliklerin başında geldiği sonucuna ulaşılmıştır (Yanpar Yelken ve ark., 2018). Görüldüğü üzere danışmanlarla iletişim sorunu, katılımcılar tarafından dile getirilen sorunların başında yer almaktadır. Kuh ve Hu (2001) ve Aypay ve arkadaşları (2009), akademisyenlerle öğrenciler arasındaki iletişimin akademik başarıyı etkileyeceğini belirtmişlerdir. Bu nedenle öğrencilerin akademisyenlerle, özellikle de danışmanları ile yaşayacakları iletişim sorunlarının akademik başarıyı olumsuz etkileyeceği söylenebilir.

Bazı katılımcılar, danışmanla görüşme saati olması gerektiğini vurgulamışlardır. Kıranşal ve arkadaşları (2008) tarafından yapılan araştırmada da öğrenciler danışmanlarının danışmanlık için belirli bir saat ayırmadığını belirterek ve öğrencilerin danışmanlık saatine ilişkin bilgileri olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ancak genelde danışmanlar tarafından haftalık ders programlarında belirlenen bir danışmanlık saatinin danışman odalarının kapısında yazılı olduğu düşünülürse, bu sorun gerekli duyuruların tam olarak yapılması ile kolaylıkla çözülebileceği düşünülmektedir.

“Rehberlik hizmetleriyle desteklenen birey güç ve potansiyelini daha verimli kullanabileceği ve sorunlarının üstesinden gelebileceği dikkate alındığında; bu dönem gençliğinin de psikolojik yardıma olan ihtiyacı daha iyi anlaşılmaktadır” (Öksüz, 2005: 48). Bu nedenle: “Üniversitelerde öğrenci kişilik hizmetlerinin daha aktif ve işlevini yapar hale gelmesi, öğrenme çevresini de zenginleştirecektir” (Kulaksızoğlu, 1989: 10). Ancak bu çalışmada danışmanların, başta rehberlik olmak üzere pek çok konuda öğrencilere yardımcı olamadıkları görülmektedir. Bunun nedenlerinin başında danışmanların birçok konuda idare tarafından bilgilendirilmemesinin geldiği söylenebilir. Bu durumda ise danışmanlara yönelik olarak hizmet içi eğitimler düzenlenmesi gerektiği ortaya çıkmaktadır.

Araştırma sonunda sınıf öğretmeni adaylarının üniversitede verilmekte olan rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerine katılım ve tanıma düzeylerinin genel olarak yetersiz olduğu, ayrıca danışmanlarca yürütülmekte olan danışmanlık hizmetlerinden memnun olmadıkları söylenebilir.

Kaynaklar

- Altıntaş, E. (2008). Çağdaş eğitim sisteminde öğrenci kişilik hizmetleri ve rehberlik. Can. G. (Ed.). *Psikolojik danışma ve rehberlik*. (1-27). (9. Baskı). Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Aypay, A.; Aypay, A. ve Demirhan, G. (2009). Öğrencilerin üniversiteye sosyal uyumu bir üniversite örneği. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 2(1), 46-64.
- Bakırcıoğlu, R. (2000). *İlköğretim ortaöğretim ve yüksek öğretimde rehberlik ve psikolojik danışma*. (5. Baskı). Ankara. Anı Yayıncılık.
- Baysal, A. (2004). Psikolojik danışma ve rehberlikte başlıca hizmet türleri. Kaya, A. (Ed.). *Psikolojik danışma ve rehberlik*. (35-62). Ankara. Anı Yayıncılık.
- Bektaş Köser, D. ve Mercanlıoğlu, Ç. (2010). Akademik danışmanlık hizmetinin önemi ve Türkiye’deki üniversitelerde akademik danışmanlık hizmetinin değerlendirilmesi. [Elektronik Versiyon]. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*. 2(2), 27-36.
- Doğan, O. (1989). Yüksek öğretimde rehberlik ve psikolojik danışma merkezinin gerekliliğine ilişkin görüşler. *Yüksek Öğretimde Rehberlik ve Psikolojik Danışma Toplantısı*. (1-6). 20-28 Mayıs 1987. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.
- Durmaz, Ş. (2009). Mahiyeti Qafqaz Üniversitesi öğrencilerinin “akademik danışman”lardan beklentileri ile “danışmanlık hizmeti” ne ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi [Elektronik Versiyon]. *Journal of Qafqaz University*. (29), 241-251.
- Ekinci, C. E., ve Burgaz, B. (2007). Hacettepe Üniversitesi öğrencilerinin bazı akademik beklenti ve memnuniyet düzeyleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (33), 120-134.
- Gizir, C. A., Gizir, S., Aktaş, M., Göçer, S., Ömür, S., Yüce, G. ve Kırık, C. (2010). *Mersin Üniversitesi öğrenci profili*. Mersin: MEÜ PDRM (Merin Üniversitesi Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Merkezi).
- Gülerman, A. (1989). Akademik Danışmanlara rehberlik ve psikolojik danışman niteliğinin kazandırılması. *Yüksek Öğretimde Rehberlik ve Psikolojik Danışma Toplantısı*. (43-48). 20-28 Mayıs 1987. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.
- Kemertaş, İ. (2004). Yüksek öğretimde rehberlik. Karagözoğlu, C. ve Kemertaş, i. (Ed.). *Eğitimde üçüncü boyut psikolojik danışma ve rehberlik*. (167-174). İstanbul: Birsen Yayınevi.
- Kıranşal, N., Biçer, N., Alkan, H. ve Akça, D. (2008). Kars sağlık yüksekokulu öğrencilerinin okuldaki akademik danışmanlık hizmeti ile ilgili görüş ve beklentilerinin incelenmesi [Elektronik Versiyon]. *Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi*. 1(2). 13-20.
- Kuh, G. D. and Hu, S. (2001). The effects of student-faculty interaction in the 1990s. *Review of higher education*. 24(3), 309-332.
- Kulaksızoğlu, A. (1989). Üniversite öğrencilerinin kişilik hizmetlerine ilişkin sorunları ve öneriler. *Yüksek Öğretimde Rehberlik ve Psikolojik Danışma Toplantısı*. (8-11). 20-28 Mayıs 1987. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.
- Kutlu, M., (2004). Üniversite öğrencilerinin alıştırma-oryantasyon hizmetlerine ilişkin karşılaştıkları sorunlar ve beklentileri. *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*. (207-208). 6-9 Temmuz 2004. Malatya: İnönü Üniversitesi.
- Kuzgun, (1997). *Rehberlik ve psikolojik danışma*. (5. Baskı). Ankara. ÖSYM Yayınları,
- Kuzgun, Y. (1989). Öğrencilerin akademik danışmanlardan bekledikleri görevler ve danışmanların görev algıları. *Yüksek Öğretimde Rehberlik ve Psikolojik Danışma Toplantısı*. (115-126). 20-28 Mayıs 1987. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.

- MEB ÖRGM, (2010). *Millî Eğitim Bakanlığı, 2009-2010 yılı özel eğitim rehberlik ve danışma hizmetleri genel müdürlüğü kurum ve öğrenci sayıları*. İnternette 13.10.2010'de elde edilmiştir. http://orgm.meb.gov.tr/Istatistikler/2009-2010_GENEL_SONUC.pdf.
- Mersin Üniversitesi (2010). *Mersin üniversitesi öğrenci danışmanlığı yönergesi (taslak)*. İnternette 16.10.2010'de elde edilmiştir. <www.mersin.edu.tr/duyurular/dosya/meuodyyt.doc>.
- MEÜ PDRM (Merin Üniversitesi Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Merkezi). (2010). *Genel bilgiler*. İnternette 13.10.2010'de elde edilmiştir. <<http://www.mersin.edu.tr/alt.php?tip=1475&id=1477>>.
- Öksüz, Y. (2005). Psikolojik danışma ve rehberlikte hizmet türleri. Uzman, E. (Ed.). *Psikolojik danışma ve rehberlik*. (31-54). İstanbul: Lisans Yayıncılık.
- Özgül, İ. E. (1989). Yüksek öğretimde öğrenci kişilik hizmetleri. *Yüksek Öğretimde Rehberlik ve Psikolojik Danışma Toplantısı*. (13-22). 20-28 Mayıs 1987. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.
- Özgül, İ. E. (2000). *Çağdaş eğitimde psikolojik danışma ve rehberlik*. (2. Baskı). Ankara. PDREM Yayınları.
- Özoğlu, S. Ç. (1997). *Eğitimde rehberlik ev psikolojik danışma*. (2. Baskı). Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.
- Resmi Gazete, (1981). *Yükseköğretim kanunu*. No: 2547, Tarih: 06.11.1981. Sayı: 17506.
- Resmi Gazete, (1984). *Yükseköğretim kurumları, mediko-sosyal sağlık, kültür ve spor işleri dairesi uygulama yönetmeliği*. Tarih: 03.02.1984. Sayı: 18301.
- Schmidt, J. J. (1999). *Counseling in schools*. (3th. Ed.). Needham Heights MA: Allyn and Bacon.
- Sevim, S. A. ve Yalçın, İ. (2006). Kısa süreli bir oryantasyon programı denemesi: öğrencilerin uyum düzeyleri ve programa ilişkin görüşleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*. 39(2), 217-233.
- Tan, H. (2000). *Psikolojik danışma ve rehberlik*. İstanbul: MEB Yayını.
- Türküm, A. S. (2003). Rehberlikte örgüt ve personel. Can, G. (Ed.). *Psikolojik danışma ve rehberlik*. (255-280). (3. Baskı). Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Ültanır, E. (2003). *İlköğretim birinci kademedeki rehberlik ve danışma*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Ültanır, E. (2005). Türkiye'de psikolojik danışma ve rehberlik (PDR) mesleği ve psikolojik danışman eğitimi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 1(1), 102-111.
- Yanpar Yelken, T., Çelikkaleli, Ö. ve Çapri, B., (2007). Eğitim fakültesi kalite standartlarının belirlenmesine yönelik öğretmen aday görüşleri. (Mersin Üniversitesi örneği). *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 3(2), 191-215.
- Yeşilyaprak, B. (1999). Sınıf öğretmenlerinin rehberlik açısından rol ve işlevleri. *Millî Eğitim*. (144), 27-30.
- Yeşilyaprak, B. (2006). *Eğitimde rehberlik hizmetleri*. (13. Baskı). Ankara. Nobel Yayın Dağıtım.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (5. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Extended Abstract

The individual in responsibility of growing and improving, in forming of such an improvement, will need a lot of information and help. Some part of these information and help needed occur in the function of guiding services. While, on the one hand, the child is learning a lot of new information and behaviors in the school, on the other hand, he/she will have the individual interest and help of guiding services. That is, in such an educational understanding, educational and guiding activities will be activities to be carried out together with. In other words, the activities of guiding and consulting become a not-split part of education. However, it is different from education in many aspects.

Guiding is defined as a professional helping process carried out in order for the individual to understand himself/herself, to recognize the possibilities in his/her environment, and to be able to develop as an individual realizing himself/herself, making correct decisions.

Psychological consultancy and guiding services in the schools include orientating the students to school, forming a class atmosphere, awakening the desire of development, realizing the healthy socialization, helping the students recognize themselves, and the activities of educational guiding and psychological consultancy. The sorts of services to be given in the scope of guiding can generally change, depending on the educational stage in which these services are given, the qualities of institutes, the fundamental functions of services, or the way that they are organized according to which the areas, where the problems are solved, are. In order for the students studying in all educational institutes to benefit from

that, establishing this sort of services is needed. In the educational institutes in Turkey, guiding and psychological consultancy services are given by Guiding Research Centers (GRC) in the cities and towns, by guiding teachers in the schools.

As was in the educational institute in each stage, the university students need psychological consultancy and guiding services in various areas. And in the universities, psychological consultancy and guiding services are given in Psychological Consultancy and Guiding Centers (PCGC). In addition, in the universities, a consultant teacher is assigned for each class.

The objective of PCGC taking place in universities is to give psychological consultancy and guiding service towards the individual, social, educational, and professional areas for the students enrolled to the programs of pre-graduate, graduate, and post-graduate in the universities. PCGC guides them in the solution of social, emotional, and educational problems, and related to the problems of selecting profession and job the students met.

In the universities, a consultant lecturer is assigned for each student. The consultant is a lecturer assigned by board of faculty and high school for each class from among the lecturers of the relevant departmental headship on the proposal of the relevant departmental headship. The duty of student consultants is to enlighten the students, especially lessons, professional orientation, and academic achievement, on the various subjects and guide them. However, due to the various reasons, it is seen that the student did or could not benefit from these services sufficiently.

In this study, it is aimed to introduce the views and suggestions of the primary school teacher candidates studying in Mersin University about the psychological consultancy and guiding services. This study aiming to introduce the existing situation is of narrative sort.

As study group, the students of The Main Scientific Branch Of Primary School Teaching of The Primary School Teaching Department of Educational Faculty, Mersin University, were selected. In the educational year 2010 -2011, 435 students study in the main scientific branch Primary School Teaching Department, Educational Faculty, Mersin University. Since the first grade students (112 person) are not benefit from the psychological consultancy and guiding services yet, they are excluded from the scope of study. The study group consists of 190 students studying in the 2nd, 3rd, and 4th grades. 81 of participators studying in 2nd, 3rd, and 4th grades was male, 109 female; 92, the student of second grade; 42, third grade; 56, fourth grade; 92, first instruction; 98 second instruction.

The data were collected in the beginning of fall semester of the educational year 2010-2011. In determining the data, an open ended questionnaire prepared by the researcher was used. For the confidence of questionnaire, administrating the form to 3 students studying in the different departments, pre-application was carried out. For the validity of questionnaire, the view of specialist was received.

The analysis of data was made via the method of content analysis. The obtained titles were given in the tables as percentage and frequency. During the study, the following results were attained: Approximately one-third of the participators stated that they only heard the name of PCGC. Half of participator stated that they did not benefit from PCGC at all. Approximately one-third of the applicant for primary school teaching participating in the study expressed that they found insufficient these services presented by the consultants. As a reason for this, they uttered that they did not interview with the consultant and that the consultants were not interested in them sufficiently. It was seen that some participators thought that the consultants did not know the answers of their questions. In order to increase the quality of this service, they suggest that the information in adequate level should be given to the students by the consultants and determined the different channels for the communication.

During the study, it was concluded that the level of participation and recognition of the primary school teacher candidates about psychological consultancy and guiding being given in the university was insufficient. Based on the conclusions attained in the study, it was suggested that the presentation of PCGC should be made more effectively and given in-service training to the consultants assigned for the students.